

Çocuklarda ve Ailede Şiddet ve Şiddeti Önleme

AİLENİN ÖNEMİ

Bütün insanların küçük yaşta öğrendiği en önemli kavramlardan birisi aile kavramıdır. Aile anne, baba ve kardeş gibi en yakınımızdaki olan fertlerin bütününe verilen isimdir.

Şiddet Her Yerde...

- ABD' de her 15 saniyede bir kadın genellikle eşi tarafından şiddete uğramaktadır.
- Avrupa' da her beş kadından biri, hayatı boyunca en az bir kez fiziksel şiddete maruz kalmaktadır.
- Türkiye' de her üç kadından biri fiziksel şiddet görüyor.

ŞİDDETİN TANIMI

Şiddet, güç ve baskı uygulayarak insanların bedensel veya ruhsal açıdan zarar görmesine neden olan bireysel veya toplu hareketlerin tümüdür.

Aile içi şiddet bir kişinin eşine, çocuklarına, anne babasına, kardeşlerine ve/veya yakın akrabalarına yönelik uyguladığı her türlü saldırgan davranıştır.

ŞİDDETİN

FARKLI TÜRLERİ

Pek çok kişi şiddeti sadece dayak veya vurma olarak algılar.

Oysa şiddetin pek çok türü vardır.

Fiziksel Şiddet

İtmek, tokat atmak, tekmelemek, tükürmek, yumruklamak, kol kıvırmak, kol - bacak kırmak, saçından sürüklemek, temel ihtiyaçlarını (su, yemek, uyku, tuvalete gitmek gibi) esirgemek, gerektiği halde tıbbi tedavi almasını engellemek, silahla yaralamak, öldürmek gibi.

Sözlü Şiddet

Sürekli eleştirmek, aşağılamak, küfür etmek, tehdit etmek, kararlara katılımını engellemek, sürekli sorguya çekmek, sık sık bağırarak, aşağılayıcı isim takmak, sık sık alay etmek, dini veya etnik kimliğine yönelik hakaret etmek, görüşlerini ve çalışmalarını küçümsemek gibi.

Toplumsal İlişkileri Sınırlayıcı Şiddet

Ailesi, arkadaşları / komşuları ile görüşmesini yasaklamak, evden dışarı çıkmasını yasaklamak, gittiği her yere takip etmek, başkalarının önünde aşağılamak ve alay etmek, başkalarının önünde sık sık sözünü kesmek , özel yaşam ve mahremiyet hakkı tanımamak, zorla evlendirmek, namus ve töre nedeni ile baskı uygulamak gibi.

Cinsel Şiddet

İstemediği cinsel ilişkiye zorlamak, tecavüz, başka kişilerle cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel olarak kişiyi korkutan ve kıran davranışlarda bulunmak, sürekli kadınlığını/erkekliğini aşağılamak, telefonla/mektupla veya sözlü olarak sürekli cinsel içerikli tacizlerde bulunmak, cinsel organlara zarar vermek, namus ve töre nedeni ile baskı uygulamak ve öldürmek gibi.

Ekonomik Şiddet

Parasını almak ve geri vermemek,
zorla istemediği bir işte çalıştırmak,
istediği halde çalıştırmamak/işe yollamamak veya zorla çalıştırmak,
eline hiç para vermemek gibi.

ŞİDDETİN NEDENLERİ

NEDENLERİ

Biyolojik nedenler:

- Erkekliğin doğası
 - Patoloji
 - Uyuşturucu ve alkol kullanımı
 - Kendini kaybetme
-

NEDENLERİ

Öğrenme ile ilgili nedenler:

- Ailede şiddet görme
- Şiddet kullanmayı öğrenme
- Şiddetin bir eğitim aracı olarak kullanımı

NEDENLERİ

Toplumsal nedenler:

- Toplumda şiddetin hoş görülmesi ve paylaşılan bir değer olması
- Cinsiyet rolleri
- Yaşam sıkıntıları

NEDENLERİ

Kişiler arası etkileşim ile ilgili nedenler:

- Şiddetin getirdiği kazanç
 - Güç ve Kontrol Sağlama
 - Bağımlılı/ Muhtaç olma
 - İletişim ve çatışma çözme becerileri
-

TV- MEDYA ve İNTERNETİN ŞİDDET ÜZERİNE ETKİSİ

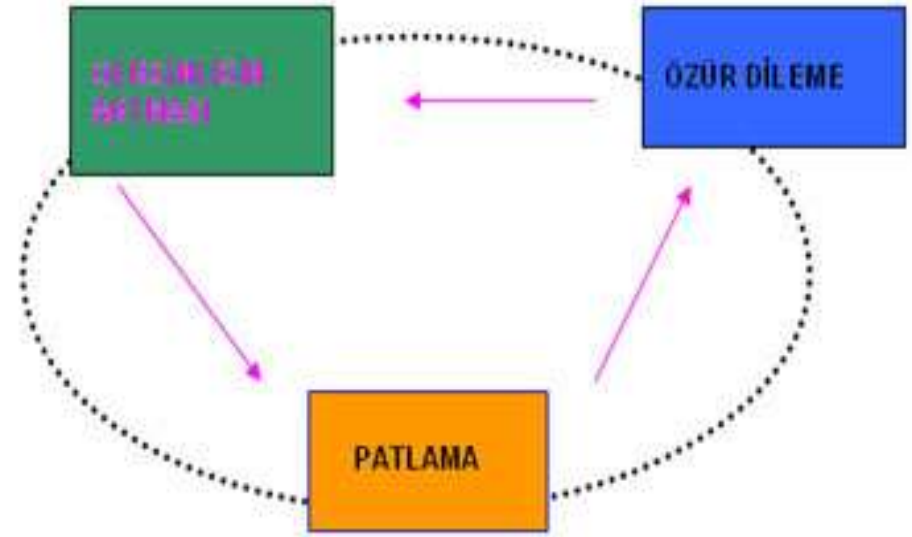
- ✓ **Araştırmalar, televizyonun tek başına şiddete yöneltmediğini, ancak özendirildiğini ve arttırdığını göstermiştir. Şiddet, haberlerden, filmlere, dizilerden çizgi filmlere dek her yerde her an hayatın bir parçası olarak sunulmaktadır.**

•Şiddet Çemberi

Şiddet çemberi birbirini takip eden 3

aşamadan oluşur: **Gerginliğin**

Artması, Patlama ve Özür.

Gerginliğin artması evresinde kişi kızgınlığını kontrol edememe yönünde sinyaller vermeye başlar ve karşısındaki bir şeylerin yolunda gitmediğini hisseder.

Patlama evresinde şiddet uygulayan kişi sözlü, fiziksel ya da cinsel olarak karşısındakine saldırır. Bu süre kısa veya uzun olabilir, hatta günler sürebilir.

Özür evresinde ise şiddet uygulayan kişi diğerinden özür diler, affedilmek ister, bir daha olmayacağına dair sözler verir.

Bazen özür evresi yaşanmayabilir ve gerginliğin artması-patlama ikilemi devam edip gider. Bazı kişilerin ise şiddeti ne zaman uygulayacakları belli olmaz, beklenmedik bir zamanda ön belirti vermeden patlayabilirler.

ŞİDDETİN HİSSETTİRDİKLERİ

- ✓ Şiddet, insana insan olduğunu unutturan, kendisinin bile anlayamadığı karmaşık duygular hissettiren bir durumdur

ŞİDDETİN HİSSETTİRDİKLERİ

- Yetişkinlere karşı duygularında karışıklık (sevgi ve nefreti aynı anda hissetme),
 - Terk edilmekten korkma,
 - Duygularını ifade etmekten korkma,
 - Yaralanmaktan korkma,
 - Yaşamındaki şiddet ve karmaşa nedeni ile kızgınlık duyma,
 - Depresyon (aşırı mutsuzluk),
 - Çaresiz ve güçsüz hissetme,
- duygusal değişimler yaşıyorlar.

ŞİDDET İLE İLGİLİ YANLIŞ İNANIŐLAR

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile içi şiddet sadece fiziksel olduğu zaman zararlıdır."

GERÇEK:

Pek çok kişi şiddeti sadece dayak veya vurma olarak algılar. Oysa şiddetin pek çok türü vardır. Kişinin karısını/kocasını aşağılaması, karısına/kocasına ve çocuklarına küfretmesi, onu eve kilitlemesi, cinsel olarak zorlaması da şiddet olarak tanımlanır.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile içi şiddet

sanıldığı kadar yaygın değildir."

GERÇEK:

Dünya üzerinde her ırk ve ülkeden dört aileden birinde aile içi şiddet görülür. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumunun yaptırdığı bir araştırma sonucuna göre ülkemizde ailelerin %34'ünde fiziksel şiddet, %53'ünde sözlü şiddet uygulanmakta ve ev içi şiddet yoğun olarak yaşanmaktadır.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile içinde şiddet

sadece kadınlara yöneliktir."

GERÇEK:

Dünya'da ve Türkiye'de yapılan araştırmalar aile içi şiddete maruz kalanların çok büyük bir bölümünün kadınlar olduğunu ortaya koymakla birlikte erkeklerin de aile içinde fiziksel ve sözlü şiddete uğradığı görülmektedir. Ayrıca çocuklar ve yaşlılar da ailede şiddetin hedefi olabiliyor.

KADINLARA YÖNELİK ŞİDDET

Erkeğe yönelik şiddet genellikle evin dışından gelirken, kadınlar daha çok aile bireylerinin ya da eşlerinin uyguladığı şiddete maruz kalırlar. Yani kadınlar çoğunlukla kendilerini istismar edenlere duygusal ve ekonomik olarak bağımlıdırlar.

Türkiye'de kadına yönelik şiddetin en uç noktada yaşandığı boyut "namus cinayetleri"dir.

Türk Ceza Kanunu'nda yapılan son değişikliklerle namus cinayetleri "**nitelikli adam öldürme**" kapsamına alındı ve müebbet hapis cezası uygulaması getirildi.

Kadının eğitim haklarının kısıtlanması da kadına yönelik bir istismar türüdür.

ÇOCUKLARA YÖNELİK ŞİDDET

Çocuğun ailesi ya da ondan sorumlu diğer kişiler tarafında çocuğa karşı uygulanan fiziksel veya psikolojik nitelikli kötü davranışların tümünü kapsar. Çocuğu dövme, tekmeleme, ısırma, aç bırakma, bir odaya kilitleme, yakıcı nesnelere dağlama, cinsel saldırı, duygusal olarak aşığılama çocuk istismarı kapsamına girer.

Daha gizli yaşanan ve çocuğun sağlığına, beslenmesine, giyimine, eğitimine ve sosyalleşmesine gereken dikkat ve özenin gösterilmediği anne baba davranışları ise çocuk ihmali olarak nitelenir.

YANLIŞ İNANIŞ:

**“Şiddet sadece
yoksul ve eğitimsiz ailelerde yaygındır.”**

GERÇEK:

Şiddet, eğitilmiş ve ekonomik geliri yüksek ailelerde de görülür. Şiddet uygulayanlara da şiddet mağdurlarına da toplumun her kesiminde rastlanabilmektedir. Bununla birlikte, eğitilmiş ve yüksek ekonomik düzeydeki ailelerde şiddetin varlığını saklama eğiliminin daha yüksek olduğu görülmüştür.

YANLIŞ İNANIŞ:

“Şiddetten sonra özür dilenirse

her şey unutulur.”

GERÇEK:

Şiddet eğer bir önlem alınmazsa bir süre sonra tekrarlanabilir. Aile fertleri şiddet uygulayan kişiyi affetmiş görünseler veya kendilerini affetmek zorunda hissetseler de şiddetin etkileri kalıcı olabilir.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile bireylerinin birbirine sevgisi ve bağılılığı öylesine yüksektir ki aile içi şiddet önemli zararlar vermez."

GERÇEK:

Aile içi şiddet, gerek eşlerin birbirine duydukları sevgi ve saygıyı, gerekse aile fertlerinin fiziksel ve ruhsal sağlığını ciddi bir şekilde zedeler.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Eğer mağdur şiddeti istemese/
kabullenmese
evini terk eder ya da kanuni
haklarını kullanırdı."

GERÇEK:

Pek çok mağdur ekonomik nedenler, toplumsal baskılar, çocuklarını zor durumda bırakmama, çaresizlik, nasıl yardım alacağını bilememeye gibi nedenlerle evini terk edemez.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile içi şiddetin nedeni alkoldür."

"Ayıkken dövmem."

"Çok içkiliydim, ne yaptığımı bilmiyordum."

GERÇEK:

Aile içi şiddete alkol kullanımını gerekçe göstermek, şiddet içeren davranışla ilgili sorumluluk almayı reddetmektir. Alkol, şiddet kullanımını artırabilir; ama ikisi farklı sorunlardır. Birinin tedavisi, diğer sorunu ortadan kaldırmayabilir.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile içi şiddet çocuk terbiyesinin kaçınılmaz bir ögesidir."

"Kızını dövmeyen dizini döver"

"Ders vermek için dövdüm"

GERÇEK :

Hem şiddete doğrudan maruz kalan hem de annesinin, babasının veya kardeşlerinin sık sık küçük düşürüldüğüne, tehdit edildiğine ya da dayak yediğine şahit olan çocuklar şiddetten olumsuz etkilenir. Her iki durumda da çocuğun kendine saygısı, büyüklere duyduğu güven duygusu ve yaşam sevinci yara alır.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Kızgınlık kontrol edilemez ve şiddete yol açar."

"Zarar vermek istemezdim ama kızgınlıktan
gözüm hiçbir şey görmedi."

"Kendimi kaybettim ve dövdüm"

GERÇEK:

Kızgınlık kontrol edilmezse şiddete yol açabilir. Ancak normal, sağlıklı bir duygu olan kızgınlığı kontrol etmek mümkündür.

YANLIŞ İNANIŞ:

"Aile içinde şiddetten kurtuluş yoktur.

GERÇEK:

Aile içinde şiddet gören kişiler yasalar tarafından korunmaktadır. Şiddete uğrayanlar kendi güçlerini fark ettiklerinde, toplumda ve çevrelerinde var olan kaynaklardan (akrabalar, arkadaşlar, komşular, adli makamlar, kadın sığınma evleri, danışmanlık merkezleri) destek alabilirler.

Çocuklarda Şiddet

- **Saldırganlık, çocuklar ve ergenler arasında oldukça yaygın olarak görülen bir sorundur. Bu sorunla mücadelenin en zor yanı, bu davranış tipinin çok istikrarlı oluşu, süreklilik arz etmesi ve değiştirilmesinin çok zor olmasıdır. Bu tür davranış çocukluktan başlayıp ergenlik dönemine uzayabilmektedir. Yapılan gözlemlerde, 6-9 yaş arası çocukların %67 sinde bu türden davranışlara rastlanmıştır.**

Saldırgan Çocukların Özellikleri

- Eğer bir çocuk aşağıdakilerden dördünü ya da daha fazlasını yapıyorsa, o çocuğun saldırgan bir kişiliğe sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir:

1- Sık sık hiddetlenir.

2- Sık sık büyükleriyle tartışmaya girer.

3- Büyüklerinin isteklerine ya da kurallarına uymaya çoğu zaman etkin bir biçimde karşı gelir ya da bunları reddeder.

4- Çoğu zaman, isteyerek, başkalarını kızdıran şeyler yapar.

- 5- abuk alınır, darılır ya da başkalarınca kolay kızdırılır.**
 - 6- Hemen içerler, kızar, gcenir.**
 - 7- Kincidir ve intikam almak ister.**
 - 8- Kendi yaramazlıkları için başkalarını suçlar.**
 - 9- Fizik güce hayran olup bütün sorunların fizik gücüyle zleceği inancı içindedirler.**
 - 10- Sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanmaya büyük eğilim gösterirler.**
-

Çocuk Ve Ergenlere Yönelik Şiddet

- Çocuk ve ergene karşı şiddet üç şekilde görülmektedir.

1. Fiziksel Şiddet:

- **Çocuğun anne babası veya diğer yetişkinler tarafından örselenmesidir. Araştırmalar 12-16 yaş arasında fiziksel şiddetin fazlalaştığını ortaya koymaktadır.**

2. Duygusal Şiddet:

Duygusal şiddet çocuğun duygularını rencide edecek biçimde davranılmasıdır.

Duygusal şiddet biçimleri şunlardır:

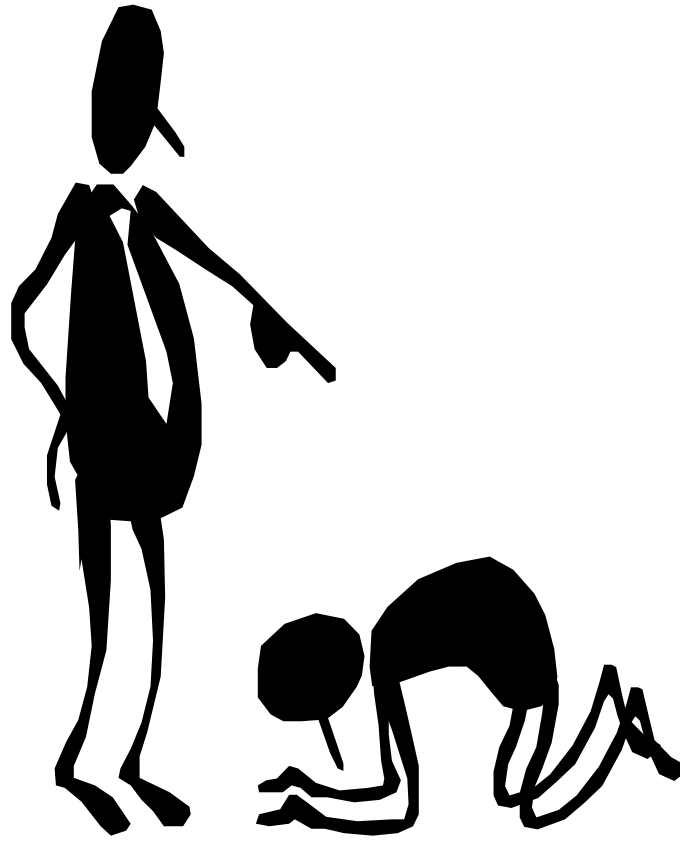
- **Reddetme**
 - **Aşağılama**
 - **Yalnız bırakma, ayırma**
 - **Korkutma, yıldırma, tehdit etme**
 - **Suça yöneltme**
 - **Sık eleştirme**
 - **Kardeş ayrımı**
 - **Küçük düşürme**
 - **Değer vermeme**
-

3. Cinsel Şiddet:

- **Kız veya erkek çocuk ve gençlerin yetişkinler tarafından cinsel yönden istismar edilmesidir.**

- **Aile içerisinde zorlama, aşağılama, cezalandırma, güç gösterme, öfke, gerginlik başlatmak amacıyla bir kişiden diğerine yönelen her türlü şiddet davranışıdır.**
- **Aile içerisinde şiddet daha çok evin yetişkininden çocuğa, çocuktan çocuğa, babadan anneye olarak gerçekleştirilmektedir. Şiddete uğrayanların %90'ından fazlasını kadınlar ve çocuklar oluşturur.**

- **Çocuklarına karşı fiziksel şiddet kullanan anne ve babaların da çocukluklarında aynı muameleyle karşılaştıkları görülür.**

- **Pek çok anne baba çocuklarının bu şiddetten etkilenmeyeceklerini düşünür. Ancak çocuklar unutmazlar.**
- **Aile içindeki şiddete tanık olan çocuklarda diğer çocuklara nazaran daha yüksek düzeyde fiziksel ve psikolojik sorunlar ve şiddete yönelim görülmektedir. Örneği çetelere katılan çocukların %90 ının aile içi problemleri vardır.**

ÇOCUKLARDA SALDIRGAN DAVRANIŞLARI NASIL ÖNLEYEBİLİRİZ ?

- **1- Her şeyden önce anne-baba çocuğa saldırganlık modeli (örneği) olmamalıdır.(Evde dayak yiyen bir çocuk, varsa kardeşini dövüyor. Kardeşi yoksa okulda en ufak bir sorunda arkadaşına vuruyor; yada hayvanlara eziyet ediyor.)Çünkü dayak herkes için olumsuz duygular yaratır.**

- **2. Çocuğun istekleri saldırgan davranışlar yapınca yerine getiriliyorsa, çocuk isteklerini yaptırmada şiddeti araç olarak görmeye başlar. Saldırgan davranışlar ödüllendirilmemeli ve onun bu davranışının istenmeyen bir davranış olduğu hemen gösterilmelidir.**
- **3.Çocuğa, saldırgan davranışın olumsuz yanları gösterilmelidir.Saldırgan davranışları ile isteklerini elde edemeyeceğini, istediği şeyleri saldırganlık nedeniyle kaybettiğini görmeli ve yaşamalıdır.**

- **4- Saldırgan davranışlar kesinlikle dayakla cezalandırılmamalıdır. Anne-babanın ilgisi sevgisi azaldığında ve fiziksel cezalar uzun süre devam ettiğinde, çocukta saldırgan, asi, sorumsuz davranışlar gelişir.**
- **Saldırgan davranışlar ortaya çıktığında, yetişkinler sakin davranmalı, anormal duygusal tepkiler yerine ben dilini kullanmalıdır (Böyle davrandığın için üzüldüm gibi..). Dayak saldırgan davranışın hemen bitiminde uygulandığı zaman, onun hemen kesilmesini sağlayabilir ancak, çocukta düşmanca duygular geliştirir.**

- **5-Çocuk gergin ve sinirliyken onunla tartışmamalı, sakinleşmesini beklemeli ve daha sonra davranışı ile ilgili konuşulmalıdır.**
 - **Çatışma anında konuşmaya, söylenmeye, bağırmaya başlamadan önce 5-10 dk durun. Kendinize ve çocuğunuza sakinleşmek için zaman tanıyın.**
 - **“MOLA istiyorum” ,”Önce sakinleşelim, sonra konuşalım”**
-

- **6-Çocuğun dışarıda oynamasına izin verilmelidir, bu çocuğun gerilimini azaltır ve enerjisini boşaltma imkanı sağlar.**

- **7-Olumlu davranışı ödüllendirilmelidir.**
Çocuk olumlu bir davranış yaptığında en azından sözel olarak ödüllendirilmelidir.
(Örneğin, Kavga etmeden ve bağırmadan oynadığında sözel olarak ödüllendirmek.)
- **Çocuğunuzun yaşı ne olursa olsun ona zaman ayırarak eleştirmeden, yönlendirmeden, kontrol etmeye çalışmadan sadece dikkatle izleyin ve yaptığı şeyleri takdir edin.**

- **9. Çocuk saldırgan modellerle (örneklerle) karşı karşıya getirilmemelidir.TV.deki şiddet içeren programları seyretmesi engellenmelidir.Eğer kesinlikle engel olunamıyorsa, anne-baba çocukla birlikte seyrederek şiddetin sonuçlarını tartışabilirler.Ayrıca bu şiddet filmlerinin gerçek yaşamın modeli değil, kurmaca olduğu çocuğa anlatılabilir.**
 - **10. Her yaş ve dönemde çocuğun temel ihtiyaçları zamanında yerine getirilmelidir.**
-

Şiddete Uğrayan Bir Tanıdığınıza NASIL YARDIM EDEBİLİRSİNİZ?

**Yakınlarınızdan bir ocuk
aile içinde Şiddete uğruyorsa:**

Yanında güvende olabileceği bir akrabasını bulup çocuğu korumasını isteyin. En yakın karakola, Sosyal Hizmetler ocuk Esirgeme Kurumu'na veya doğrudan herhangi bir adliyede Aile Mahkemesi'ne baŐvurarak ihbarda bulunabilirsiniz.

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ

TOKİ ORTAOKULU REHBERLİK SERVİSİ

